• felügyeleti szolgálat:
nagyobb csoportos összejövetelek, rendezvények esetén szükséges olyan szolgálat, amelynek célja a rendezvénnyel érintett területen és annak környékén a természeti értékek megóvása,
• tűzvédelmi szolgálat:
célja az adott terület tűz elleni védelme a kritikus időszakokban,
• természetvédelmi őrrel (őrökkel) közös szolgálatok.

Ezen utóbbiak lehetnek akciószolgálatok, járőrszolgálatok, őrző, felügyeleti és tűzvédelmi szolgálatok. Közlekedés szempontjából a gyalogos mellett lehetnek, kerékpáros, lovas, gépjárműves és vízi szolgálatok is.

A polgári természetőrök nemcsak őrszolgálati feladatokat látnak el. Megfigyeléseket is végeznek az állat és növényvilág, valamint az élőhelyek változásairól is. Sokan tagjai valamelyik természetvédő civil szervezetnek is, így a természetvédelem stratégiai kérdéseinek megvitatásában is részt tudnak venni. A jövő nemzedék környezettudatos szemléletének kialakítása fontos feladat, melyben vetélkedőkkel, versenyekkel, valamint szakvezetésekkel segítik a gyerekek gondolkodásmódját a természet szeretete és megóvása irányába terelni.

A lakosság számára ismeretterjesztő előadásokat tartanak, e mellett részt vesznek találkozókon, rendezvényeken, konferenciákon is. Többen kettős képesítéssel, polgárőrként is védik környezetünket.

Ha kedvet kaptál a polgári természetőri munkához, érdeklődj a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságnál, vagy civil szervezeteknél.

www.termeszetvedelmi-polgarorseg.hu
www.polgaritermeszetor.hu

Legyél te is polgári természetőr

Ki lehet polgári természetőr?

Polgári természetőr az a nagykorú, cselekvőképes, büntetlen előéletű magyar állampolgár lehet, aki - közép- vagy felsőfokú szakirányú szakképesítéssel vagy felsőfokú iskolai végzettséggel és szakirányú szakképzettséggel rendelkezik, és a polgári természetőri ismeretekből vizsgát tett, vagy - középiskolai végzettséggel és alap- vagy középfokú nem szakirányú szakképesítéssel vagy alapfokú iskolai végzettséghez kötött szakképesítéssel rendelkezik, és polgári természetőri ismeretekből sikeres vizsgát tett. Továbbá két éven belül természetvédelmi szabálysértés miatt elmarasztalásban nem részesült, természetvédelmi bírsággal nem sújtották.

Szakirányú végzettségnek felel meg a mezőgazdasági, geológiai, kertészeti, erdészeti, vízügyi, vízgazdálkodási technikusi képesítés, vagy szakközépiskolai végzettség. OKJ szerint: környezet- és természetvédelmi szakmunkás, környezetvédelmi (szak)technikus, környezetvédelmi szakelőadó, természetvédelmi technikus szakmai vizsga. Egyetemi, vagy főiskolai szintű alapképzésben, illetve szakirányú továbbképzésben szerzett biológiai, erdészeti, földrajzi, geológiai, kertészeti, környezetvédelmi, mezőgazdasági, ökológiai, természetvédelmi, vadgazdálkodási, vízügyi, vízgazdálkodási szakterületen szerzett szakképesítés, illetve szakképzettség.

Fentiekből is kitűnik, hogy a polgári természetőrök döntő többsége magasan képzett. A létszám kétharmada, háromnegyede diplomás. Értenie kell az élővilág összefüggéseit, az ökológia alapjait, az állat- és növénytant. Járatosnak kell lennie a jogszabályokban is, hiszen tevékenysége érinti ezt a szakterületet is. Végül tisztában kell lennie a szolgálati területének helyi sajátosságaival, élővilágával, geológiájával, vízrajzával, éghajlatával, ökológiájával, az ott élő népcsoport kultúrájával, műemlékeivel, néprajzával, ipartörténetével, mezőgazdasági kultúrájával is, melyek a vizsga anyagát is képezik.

A polgári természetőr jogosultságai

A polgári természetőrök jogosultságait a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 66. § /2/ bekezdése, tevékenységük feltételeit, feladataik ellátásának alapvető szabályait pedig a polgári természetőrökről szóló 33/1997. (XI.20.) KTM rendelet állapítja meg.

A polgári természetőrök jogszabályban biztosított jogai és feladatai:

Önálló szolgálat esetén:

• Törvényi jogosítványai a tájékoztatás és figyelmeztetés, távozásra felszólítás.

• Önálló szolgálatban a természetvédelem érdekeit sértő cselekmény észlelése esetén – tulajdon elleni szabálysértésnél és bűncselekménynél – az elkövető visszatartása a hivatalos személy megérkezéséig. Esetleg testi erő alkalmazásával is.

• Jogellenes helyzet vagy cselekmény észlelése esetén adatgyűjtés, személyleírás, tárgyleírás, helyszín leírás, káresemény leírás készítése, a védett természeti érték vagy terület veszélyeztetettsége vagy károsodása észlelésekor az igazgatóság vagy a természetvédelmi őrszolgálat haladéktalan értesítése.

Természetvédelmi őrrel közös szolgálat esetén:

• A természetvédelmi őr utasításainak megfelelően feladat végrehajtás.

• Az intézkedő természetvédelmi őr személyi biztosítása az intézkedéstaktikai előírásoknak megfelelően.

• Hatósági tanúként részvétel az eljárásban.

A polgári természetőr a természet védelmére irányuló önálló, jogszerű intézkedése során közfeladatot ellátó személynek, természetvédelmi őrrel közös szolgálat esetén pedig a hivatalos személy támogatójának kijáró jogvédelemben részesül.

A polgári természetőri szolgálat leglátványosabb része az őrszolgálati munka, melyek az alábbi szolgálat-ellátási formák lehetnek:

• figyelő szolgálat: az őrzendő területrész megfigyelés alatt tartása úgy, hogy illetéktelen személyek az ott tartózkodást nem fedezhetik fel,

• őrző szolgálat: a figyelőszolgálat sajátos változata, amelynek célja meghatározott élőhely (pl. fészek) őrzése a veszélyeztetett időszakban,

• mozgó szolgálat: meghatározott területen való mozgás a terület őrzése, megfigyelése céljából,